

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ЗЕМЛЕУСТРОЮ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри публічного управління та
землеустрою

_____Олександр МОРДВІНОВ

«_____» _____ 2022 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Управління ресурсами та антикризове управління»

для підвищення кваліфікації

державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій,

їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та

депутатів місцевих рад

з галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування

за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування

у сфері післядипломної освіти на основі здобутої вищої освіти

2022 р.

Програма навчальної дисципліни **«Управління ресурсами та антикризове управління»** для підвищення кваліфікації державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад з галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування у сфері післядипломної освіти на основі здобутої вищої освіти / укл. О. Мордвінов – Запоріжжя: КПУ, 2022. - 12 с.

Розробник:

О. Мордвінов , завідувач, професор кафедри публічного управління та землеустрою, д-р держ. упр., професор.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри публічного управління та землеустрою

Протокол № 9 від «18» травня 2022 року

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, сфера освіти, вид основної діяльності	Характеристика навчальної дисципліни
		Очна (денна), заочна, дистанційна
Кількість кредитів – 0,5 Загальна кількість годин: 15	Галузь знань: 28 Публічне управління та адміністрування	Обов'язкова
	Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування Освітня програма: Публічне управління та адміністрування	
	Сфера освіти: післядипломна освіта Вид основної діяльності: підвищення кваліфікації	Лекції - 4 год. Практичні, семінарські - 8 год. Лабораторні - Самостійна робота - 3 год. Вид контролю- залік

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ТЕХНІЧНОЇ ДОПОМОГА (включаючи електронну пошту, робочий час / місцезнаходження тощо).

Викладач (-і)	Мордвінов Олександр Григорович
Контактний тел.	+38(066)287-69-20
E-mail:	mordvinov1202@ ukr.net
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=4353
Консультації	<i>Очні консультації:</i> за графіком консультацій, а. 319, головний корпус <i>Консультації off-line:</i> шляхом повідомлення на сторінці навчальної дисципліни сайту підтримки навчальних програм http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/message

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Управління ресурсами та антикризове управління» є підвищення кваліфікації професійних компетентностей державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад щодо теоретичних уявлень про систему управління ресурсами, методи державного антикризового управління.

Завдання навчальної дисципліни

Основними завданнями навчальної дисципліни є засвоєння теоретичних знань про організаційно-функціональну структуру та механізми управління ресурсами; аналіз практики управління окремими видами ресурсів в Україні та зарубіжних країнах; засвоєння теоретичних знань про антикризове управління; вивчення практики державного антикризового управління.

У результаті вивчення дисципліни слухачі повинні знати:

- теоретичні та організаційні аспекти управління ресурсами;
- функціональні повноваження і компетенцію органів державного управління та місцевого самоврядування у сфері управління ресурсами;
- типологію криз;
- фази циклу суспільного відтворення і їх прояв;
- роль держави в антикризовому управлінні;
- види державного регулювання кризових ситуацій;

Після вивчення дисципліни слухачі повинні вміти:

- складати аналітичні довідки та інші документи, в яких узагальнюється практика застосування законодавства та хід реалізації державної ресурсної політики на місцевому та регіональному рівнях;
- визначати доцільність будь-якого антикризового рішення;
- формувати набір антикризових заходів залежно від фази економічного циклу

Відповідно до освітньої програми спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» для підвищення кваліфікації державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад вивчення дисципліни «Управління ресурсами та антикризове управління» сприяє формуванню у слухачів **компетентностей та програмних результатів навчання** :

Перелік компетентностей

K01. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо.

K04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

K05. Здатність ініціювати, планувати та управляти змінами для вдосконалення існуючих та розроблення нових систем.

K09. Здатність організовувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій,

зокрема розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування.

Програмні результати навчання

PH01. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень.

PH02. Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення.

PH05. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загально організаційних структур

PH07. Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Загальна характеристика системи управління ресурсами.

Управління як одне з найпоширеніших явищ в природі і суспільстві. Види і типи управління. Поняття «управління ресурсами». Управління ресурсами як системне явище. Структура системи управління ресурсами.

Тема 2. Кризові явища як об'єкт управління

Поняття кризи в соціально-економічному розвитку і причини її виникнення. Типологія криз. Ознаки кризи: розпізнавання і подолання. Людський чинник антикризового управління. Сутність і закономірності економічних криз. Причини економічних криз. Фази циклу і їх прояв. Види економічних криз і їх динаміка.

Тема 3. Теоретичні засади та практичні аспекти антикризового управління

Програма виведення американської економіки з кризи Франкліна Рузвельта «Новий курс». Антикризове спрямування реформ Людвіга Ерхарда. Антикризові аспекти державного управління в країнах з розвинутою ринковою економікою. Причини та основні прояви світової фінансової кризи 2008 року. Порівняльний аналіз антикризових заходів уряду України та інших країн.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назва теми	Очна (денна), заочна, дистанційна				
		Кількість годин				
		Всього	у тому числі			
лекц.	лабор.		семін. (практ.)	сам. робота		
1.	Тема 1. Загальна характеристика системи управління ресурсами.	4	1		2	1
2.	Тема 2. Кризові явища як об'єкт управління	4	1	-	2	1
3.	Тема 3. Теоретичні засади та практичні аспекти антикризового управління	7	2	-	4	1
	Усього годин	15	4	-	8	3

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми, план	Кількість годин
1.	<p>Лекція 1. Загальна характеристика системи управління ресурсами.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Управління як одне з найпоширеніших явищ в природі і суспільстві. 2. Види і типи управління. 3. Поняття «управління ресурсами». 4. Управління ресурсами як системне явище. 5. Структура системи управління ресурсами. 	1
2.	<p>Лекція 2. Кризові явища як об'єкт управління</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття кризи в соціально-економічному розвитку і причини її виникнення 2. Типологія криз 3. Ознаки кризи: розпізнавання і подолання 4. Людський чинник антикризового управління 5. Сутність і закономірності економічних криз 6. Причини економічних криз 7. Фази циклу і їх прояв 8. Види економічних криз і їх динаміка 	1

3.	<p>Лекція 3. Теоретичні засади та практичні аспекти антикризового управління</p> <ol style="list-style-type: none"> Програма виведення американської економіки з кризи Франкліна Рузвельта «Новий курс». Антикризове спрямування реформ Людвіга Ерхарда. Антикризові аспекти державного управління в країнах з розвинутою ринковою економікою. Причини та основні прояви світової фінансової кризи 2008 року. Порівняльний аналіз антикризових заходів уряду України та інших країн. 	2
	Усього годин	4

6. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми, план	Кількість годин
1.	<p>Тема 1. Загальна характеристика системи управління ресурсами.</p> <ol style="list-style-type: none"> Управління як одне з найпоширеніших явищ в природі і суспільстві. Види і типи управління. Поняття «управління ресурсами». Управління ресурсами як системне явище. Структура системи управління ресурсами. 	2
2.	<p>Тема 2. Кризові явища як об'єкт управління</p> <ol style="list-style-type: none"> Поняття кризи в соціально-економічному розвитку і причини її виникнення Типологія криз Ознаки кризи: розпізнавання і подолання Людський чинник антикризового управління Сутність і закономірності економічних криз Причини економічних криз Фази циклу і їх прояв Види економічних криз і їх динаміка 	2
3.	<p>Тема 3. Теоретичні засади та практичні аспекти антикризового управління</p> <ol style="list-style-type: none"> Програма виведення американської економіки з кризи Франкліна Рузвельта «Новий курс». Антикризове спрямування реформ Людвіга Ерхарда. Антикризові аспекти державного управління в країнах з розвинутою ринковою економікою. Причини та основні прояви світової фінансової кризи 2008 року. Порівняльний аналіз антикризових заходів уряду України та інших країн. 	4
	Усього годин	8

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми, план	Кількість годин
1.	Тема 1. Загальна характеристика системи управління ресурсами. 1.Управління як одне з найпоширеніших явищ в природі і суспільстві. 2.Види і типи управління. 3.Поняття «управління ресурсами». 4.Управління ресурсами як системне явище. 5. Структура системи управління ресурсами.	1
2.	Тема 2. Кризові явища як об'єкт управління 1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Підготовка до семінарського заняття, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; підготовка реферату.	1
3.	Тема3. Теоретичні засади та практичні аспекти антикризового управління 1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Підготовка до семінарського заняття, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; підготовка реферату 3. Проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм.	1
Всього:		3

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні дисципліни «Управління ресурсами та антикризове управління» застосовуються такі методи навчання:

а) методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності (пояснення, лекція, бесіда, робота з підручником; ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження, вправи, практичні і дослідні роботи);

б) методи стимулювання навчальної діяльності (навчальна дискусія, забезпечення успіху в навчанні, пізнавальні ділові ігри, мозковий штурм, дебати, робота в парах, малих групах, презентації проектів слухачів, створення ситуації інтересу у процесі викладення, створення ситуації новизни, опора на життєвий досвід слухача; стимулювання обов'язку і відповідальності в навчанні);

в) методи контролю і самоконтролю у навчанні (усний, письмовий, тестовий, самоконтроль і самооцінка).

На різних етапах навчальної взаємодії відповідно до ступеня активності, самостійності й творчості слухачів застосовується комплекс наступних методів:

Пояснювально-ілюстративний метод. Слухачі здобувають знання, слухаючи розповідь, лекцію, з навчальної або методичної літератури, через екранний посібник у "готовому" вигляді. Сприймаючи й осмислюючи факти, оцінки, висновки, вони залишаються в межах репродуктивного (відтворювального) мислення. Такий метод якнайширше застосовують для передавання значного масиву інформації. Його можна використовувати для викладення й засвоєння фактів, підходів, оцінок, висновків.

Репродуктивний метод. Ідеться про застосування вивченого на основі зразка або правила. Діяльність тих, кого навчають, є алгоритмічною, тобто відповідає інструкціям, розпорядженням, правилам - в аналогічних до представленого зразка ситуаціях.

Метод проблемного викладення. Використовуючи будь-які джерела й засоби, педагог, перш ніж викладати матеріал, ставить проблему, формулює пізнавальне завдання, а потім, розкриваючи систему доведень, порівнюючи погляди, різні підходи, показує спосіб розв'язання поставленого завдання. Слухачі стають ніби свідками і співучасниками наукового пошуку.

Частково-пошуковий, або евристичний метод. Його суть - в організації активного пошуку розв'язання висунутих педагогом (чи самостійно сформульованих) пізнавальних завдань або під керівництвом педагога, або на основі евристичних програм і вказівок. Процес мислення набуває продуктивного характеру, але його поетапно скеровує й контролює педагог або самі слухачі на основі роботи над програмами та з навчальними посібниками. Такий метод, один з різновидів якого є евристична бесіда, - перевірений спосіб активізації мислення, спонукання до пізнання.

Дослідницький метод. Після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань та короткого усного або письмового інструктажу ті, кого навчають, самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження й виміри та виконують інші пошукові дії. Ініціатива, самостійність, творчий пошук виявляються в дослідницькій діяльності найповніше. Методи навчальної роботи безпосередньо переходять у методи, які імітують, а іноді й реалізують науковий пошук.

9. ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни «**Управління ресурсами та антикризове управління**» використовуються наступні види контролю:

1. Поточний контроль – здійснюється протягом викладання дисципліни шляхом опитування на семінарських (практичних) заняттях, перевірки виконання тестових завдань тощо. За змістом він включає перевірку ступеня засвоєння слухачем навчального матеріалу, який охоплюється темою лекційного та семінарського заняття, уміння самостійно опрацьовувати навчально-методичну літературу, здатність осмислювати зміст теми, уміння публічно та письмово представити певний матеріал, а також виконання завдань самостійної роботи.

2. Підсумковий контроль – здійснюється у формі заліку шляхом визначення ступеня засвоєння слухачем навчальної дисципліни за результатами виконання обов'язкових завдань поточного контролю.

Для оцінювання слухачів використовується система накопичування балів. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS.

Бали нараховуються за виконання завдань аудиторної роботи, практичних робіт, індивідуальних завдань, тестів.

Результати поточного контролю слухачів є складовими елементами підсумкової оцінки з дисципліни.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ

Теми			Сума
Тема 1	Тема 2	Тема 3	100
30	30	40	

Види робіт, що можуть бути виконані слухачем під час проведення **аудиторних занять**, для контролю результатів вивчення дисципліни: усне опитування слухачів; виступ слухачів із повідомленнями, доповідями разом із презентаціями; активна участь слухачів у дискусійному обговоренні питань заняття; робота в міні-групах тощо. Максимальна можлива оцінка за роботу в аудиторії передбачає виконання усіх завдань, передбачених заняттям, на високому рівні в повному обсязі, довершене оформлення результатів виконання завдань у вигляді звіту та відмінний захист.

Аудиторні заняття передбачають також активну участь у *лекціях-дискусіях* або *мозковому штурмі*. Правила проведення таких занять: говорити по одному, не перебиваючи; уважно слухати кожного; дотримуватися встановленого порядку і регламенту, аргументувати свої висловлювання; критикувати думки, а не особистість; критикуючи, пропонувати альтернативи; перед запереченням повторювати висловлення опонента.

Самостійна робота полягає у засвоєнні вивченого навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача, в самостійному опрацюванні теоретичних питань, підготовці до семінарських занять, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм та інших завдань.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: стандартизовані тести; командні проекти; аналітичні звіти, реферати, презентації результатів виконаних завдань та досліджень; інші види індивідуальних та групових завдань.

Шкала оцінювання: 100-бальна, національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		Якісні критерії оцінювання	Екзамен/Залік
90-100	A	Слухач виявляє творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання та продукувати нові ідеї. Без допомоги науково-педагогічних працівників знаходить і аналізує необхідну інформацію, вміє її використовувати для вирішення практичних завдань, в тому числі й у нестандартних ситуаціях, переконливо та авторитетно аргументує думки, демонструє необхідні ціннісні установки, способи мислення та здібності	Відмінно/ зараховано
82-89	B	Слухач вільно володіє теоретичним матеріалом, демонструє здатність виконувати складні завдання в межах предметної галузі дисципліни з несуттєвими помилками, рефлексивно виправляючи їх. Виявляє помірну ініціативність та інноваційність, достатній ступінь самостійності під час обговорення та критичного аналізу навчального контенту, має сформовані ціннісні установки на його використання в подальшому у професійній діяльності та науковому дослідженні.	Добре/ зараховано
75-81	C	Слухач добре володіє теоретичним матеріалом, демонструє здатність зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію за допомогою науково-педагогічних працівників, загалом самостійно застосовує теоретичний контент на практиці, контролює власну діяльність, виправляє помилки, з-поміж яких є суттєві. Слухач добирає аргументи для підтвердження власних гіпотетичних думок, але робить це не завжди переконливо та авторитетно, що свідчить про відсутність особистої впевненості в їх істинності або проблемах в ціннісно-мотиваційній сфері	
67-74	D	Слухач здатен відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний контент, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих. Слухач рідко демонструє наявність власного бачення з питань, що відносяться до предметної області дисципліни, не виявляє авторитетності й інноваційності під час обговорення, має невисокий ступінь самостійності в прогнозах на способи вирішення типових завдань професійної діяльності. Взагалі слухач характеризується неостаточним усвідомленням сенсу навчального матеріалу для себе як педагога, а також для його майбутніх потенційних клієнтів, врахування потреб яких забезпечується даною дисципліною.	Задовільно/ зараховано
60-66	E	Слухач володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, але значну частину його відтворює репродуктивно, без застосування переважаючої кількості власних ідей та експертних думок. Демонструє відсутність стійкої авторитетної інноваційної позиції, а висунуті аргументи не завжди є самостійними. Слухач не завжди здатен вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери дисципліни з колегами або науковою спільнотою, має нечіткі ціннісні орієнтації, низький інтерес до використання отриманих знань під час подальшої професійно-педагогічної та наукової діяльності.	
35-59	FX	Слухач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу, демонструє низку авторитетності, відсутність інтересу до дисципліни та можливості використання її предметного змісту в своїй професійно-педагогічній та науково-педагогічній діяльності.	Незадовільно/ не зараховано з можливістю повторного складання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		Якісні критерії оцінювання	Екзамен/Залік
0-34	F	Слухач володіє матеріалом дисципліни лише на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, демонструє відсутність зацікавленості у її вивченні або не усвідомлює її соціального та професійного значення	Незадовільно/ не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення з дисципліни «**Управління ресурсами та антикризове управління**», розміщено на сайті підтримки навчальних програм університету за електронною адресою:

http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=4353

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Антикризова політика в світі та Україні: порівняльна оцінка заходів її економічних ефектів: Аналітична доповідь. - К.: Інститут економічного досліджень та політичних консультацій, грудень, 2009. -41с.
2. Лігоненко Л.О. Антикризове управління підприємством: підручник. -К.:КНТЕУ, 2005.-824.
3. Колінець Л. Антикризове регулювання економіки в умовах світових економічних криз: орієнтація на реалізацію стратегії економічного розвитку/ Л.Колінець//Економічний аналіз. -2010. -№5. -с.276-279.
4. Борзенко В.І. Антикризове управління : навчальний посібник / В.І. Борзенко. – Х.: Вид-во Іванченка І.С., 2016. – 232 с.
5. Кульчій І.О. Антикризове управління: навчальний посібник / І.О. Кульчій. – Полтава: ПолтНТУ, 2016. – 120 с.

12. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського - <http://www.nbuv.gov.ua>.
3. Стратегія реформування державного управління України на 2022-2025 роки: розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 липня 2021 року № 831-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/831-2021-p#Text>.
4. Реформа державного управління: веб- сайт. <https://www.par.in.ua/>
5. Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу <http://www.center.gov.ua/>